GENERALINĖS ADVOKATĖS CHRISTINE STIX-HACKL IŠVADA,

pateikta 2005 m. rugsėjo 13 d. [1]

I — Įvadas

1. Šis apeliacinis procesas susijęs su Pirmosios instancijos teismo praktikai esminiu procesinės teisės klausimu, būtent, kokiomis sąlygomis teismas gali atmesti ieškinį kaip akivaizdžiai nepriimtiną. Taigi kalbama apie Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento (toliau – Procedūros reglamentas) 111 straipsnyje nurodytų sąlygų procesui pradėti aiškinimą.

2. Šio proceso dalykas yra Pirmosios instancijos teismo nutarties, susijusios su ieškiniu dėl Komisijos sprendimo, kuriuo ji sudarė sutartį su tyrimų įstaiga, negaliojimo, peržiūrėjimas.

1 — Originalo kalba: vokiečių.

II — Teisinis pagrindas

3. Procesui svarbiu momentu taikytinos Procedūros reglamento redakcijos 111 straipsnis nustato:

„Jeigu Pirmosios instancijos teismas akivaizdžiai neturi jurisdikcijos nagrinėti ieškinį arba jeigu ieškinys yra akivaizdžiai nepriimtinas arba akivaizdžiai neturi jokio teisinio pagrindo, išklausęs generalinį advokatą, Pirmosios instancijos teismas gali motyvuota nutartimi ir nesiimdamas jokių kitų veiksmų nagrinėjamoje byloje priimti sprendimą dėl šio ieškinio."

4. Procedūros reglamento 64 straipsnis, be kita ko, nustato:

„1. Proceso organizavimo priemonių tikslas – užtikrinti, kad bylos būtų parengtos nagrinėjimui, procesas vyktų ir ginčai būtų

išspręsti geriausiomis įmanomomis sąlygomis. Pirmosios instancijos teismas jas paskiria išklausęs generalinį advokatą.

2. Proceso organizavimo priemonėmis pirmiausia siekiama:

a) užtikrinti veiksmingą rašytinės ir žodinės proceso dalies eigą ir palengvinti įrodymų pateikimą;

b) nustatyti, kuriais klausimais šalys turi papildyti savo argumentus arba kuriais reikia imtis tyrimo priemonių;

c) aiškiai suformuluoti šalių reikalavimus, jų teisinius pagrindus ir argumentus, taip pat tarp jų iškilusio ginčo klausimus;

d) palengvinti draugišką ginčo sprendimą.

3. Gali būti naudojamos šios proceso organizavimo priemonės:

a) klausimų šalims pateikimas;

b) pasiūlymas šalims pateikti rašytinius pareiškimus arba žodinius pasisakymus dėl tam tikrų bylos aspektų;

c) prašymas, kad šalys arba trečiosios šalys pateiktų informaciją;

d) prašymas pateikti dokumentus ar bet kokius su byla susijusius raštus;

e) šalių atstovų arba pačių šalių iškvietimas į susirinkimus.

4. Visos šalys bet kuriame proceso etape gali pasiūlyti imtis proceso organizavimo priemonių arba jas pakeisti. Tuo atveju, prieš nusprendžiant imtis šių priemonių, yra išklausomos kitos šalys.

Jeigu tai reikalinga dėl proceso aplinkybių, Teismas informuoja šalis apie Pirmosios instancijos teismo numatytas priemones ir suteikia joms galimybę žodžiu arba raštu pateikti savo pastabas.

<...>"

III — Faktinės aplinkybės

5. *Asian Institute of Technology* (AIT) yra Tailande įsikūrusi pelno nesiekianti technologijų studijų ir tyrimo įstaiga. Iki 2001 m. *Center for Energy-Environment Research and Development* (CEERD) buvo AIT padalinys, neturintis teisinio subjektiškumo. Jo vadovas (direktorius) iki 2001 m. gruodžio 31 d. buvo Thierry Lefèvre.

6. Vykdant programą „*Asia-Invest* kontaktai tarp įmonių" 2001 m. balandžio 10 d. Komisija paskelbė kvietimą pateikti pasiūlymus (EUROPEAID/11244/C/G).

7. 2001 m. vasario 19 d. CEERD pateikė pasiūlymą, kurį buvo pasirašęs T. Lefèvre kaip vadovas.

8. Atitinkamai išnagrinėjusi pasiūlymą, Komisija nusprendė sudaryti sutartį su CEERD. 2002 m. vasario 27 d. T. Lefèvre pasirašė sutartį kaip CEERD vadovas. 27 481,88 euro avansas buvo pervestas į *Foundation for International Human Resource Development* (FIHRD) sąskaitą banke *Thai Farmers Bank*.

9. 2002 m. liepos 17 d. *AIT* advokatas nusiuntė Komisijai (*EuropeAid* tarnybai) laišką, prašydamas suteikti informacijos apie projektą, kurio pavadinimas yra „Facilitating the Dissemination of European Clean Technologies in Thailand" (Švarių europinių technologijų Tailande paplitimo skatinimas). Šiame laiške AIT advokatas atkreipė dėmesį į tai, kad CEERD yra tik AIT padalinys, neturintis savarankiško subjektiškumo. Be to, T. Lefèvre kaip direktorius 2001 m. gruodžio 31 d. paliko įmonę.

10. 2002 m. liepos 21 d. E. W. Muller, Komisijos bendradarbiavimo tarnybos (*EuropeAid*) direktorius, nusiuntė AIT advokatui tokį atsakymą į šį laišką:

„Atsakydamas į Jūsų prašymą, pateikiu Jums šią informaciją:

— minėtą sutartį 2002 m. vasario 22 d. pasirašėme aš ir Eich iš *EuropeAid*,

viena šalis, o 2002 m. vasario 27 d. – *Center for Energy-Environment Research and Development* direktorius profesorius Thierry Lefèvre, kita šalis,

— bendra projekto suma yra 68 704,70 (euro), iš kurių 34 352,35 (euro) yra Europos Komisijos šiam projektui išmokėta subsidija,

— 80 % Bendrijos subsidijos, t. y. 27 481,88 (euro) buvo išmokėti avansu. Likusi dalis, t. y. 6 870,47 (euro) bus išmokėta užbaigus projektą,

— projektas vykdomas penkiolika mėnesių ir baigiamas vykdyti 2003 m. gegužės 28 d.,

— prie šio laiško pridėtame priede matyti sumos likutis,

— sutartis buvo sudaryta po to, kai 2001 m. balandžio 10 d. *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* buvo paskelbtas kvietimas pateikti pasiūlymus *Asia-Invest* programai, sutarties dalyką apibūdinant taip pat, kaip pirmiau nurodyta,

— sutarčių paskyrimas yra pasitarimų tyrimo komisijoje rezultatas, o vėliau sutartims turi pritarti sutartį sudaranti institucija, t. y. Europos Komisija."

IV — Procesas Pirmosios instancijos teisme ir ginčijama nutartis

11. 2002 m. rugsėjo 23 d. AIT Pirmosios instancijos teisme pareiškė ieškinį dėl 2000 m. liepos 4 d. Komisijos sprendimo sudaryti sutartį su T. Lefèvre, CEERD/FIHRD vadovu, panaikinimo (byla T-287/02). AIT taip pat pareiškė ieškinį dėl 2002 m. vasario 22 d. Komisijos sprendimo dėl sutarties su CEERD panaikinimo (byla T-288/02).

12. 2002 m. gruodžio 20 d. Komisija pateikė savo atsiliepimą į ieškinį, kuriame ji, be kita ko, paprašė sujungti bylas. AIT su tuo nesutiko.

13. Be to, Komisija savo atsiliepime į ieškinį pateikė prieštaravimą dėl ieškinio byloje T-288/02 priimtinumo, motyvuodama tuo, kad sutartis nėra tiesiogiai ir konkrečiai

susijusi su AIT ir kad Komisijos sprendimas nėra AIT teises suvaržanti priemonė.

14. Vykstant procesui byloje T-288/02, Pirmosios instancijos teismas paprašė Komisijos pateikti jam atitinkamus dokumentus. Komisija tai padarė 2003 m. liepos 22 d., vėliau Pirmosios instancijos teismas pasiūlė AIT pateikti savo pastabas dėl prieštaravimo dėl priimtinumo. AIT tai padarė per nustatytą terminą.

15. Pirmosios instancijos teismas, vadovaudamasis savo Procedūros reglamento 113 ir 114 straipsniais, 2003 m. birželio 25 d. Nutartimi atmetė ieškinį byloje T-287/02 kaip nepriimtiną.

16. Pirmosios instancijos teismas, vadovaudamasis savo Procedūros reglamento 111 straipsniu, 2003 m. spalio 15 d. Nutartimi atmetė ieškinį byloje T-288/02 kaip akivaizdžiai nepriimtiną.

17. Šį veiksmą Pirmosios instancijos teismas motyvavo tuo, kad šalių rašytinės pastabos jam suteikė pakankamai informacijos, todėl jis nepradėjo žodinės proceso dalies.

18. Šiuo atveju Pirmosios instancijos teismas rėmėsi nusistovėjusia Bendrijos teismų praktika, pagal kurią fiziniai arba juridiniai asmenys pagal EB 230 straipsnio 4 dalį gali užginčyti tik tokius aktus, kurie turi teisiškai privalomą poveikį ir pažeidžia tų asmenų interesus labai pakeisdami jų teisinę padėtį.

19. Pirmosios instancijos teismo nuomone, iš bylos dokumentų matyti, jog Komisija sprendimą priėmė visiškai suvokdama tai, kad sutarties šalis ir AIT yra skirtingos įstaigos ir kad CEERD bei jos vadovas nebesusiję su AIT.

20. 2001 m. lapkričio 19 d. pasiūlyme, būtent jo II dalyje, aiškiai nurodyta, kad CEERD pereina FIHRD ir kad T. Lefèvre nebedirba AIT. Taigi Komisijos sprendimas buvo priimtas ne dėl suklydimo ar tyčinės apgaulės.

21. Todėl sprendimas skirtas CEERD/FIHRD, o ne AIT. Sutartis AIT nenustato jokių pareigų ir nesuteikia jokių teisių. Todėl sprendimas su AIT nesusijęs. Taigi AIT negali teigti, kad ginčijamas sprendimas yra aktas, turintis teisiškai privalomą poveikį ir pažeidžiantis jos interesus labai pakeisdamas jos teisinę padėtį.

22. Todėl Pirmosios instancijos teismas atmetė ieškinį kaip akivaizdžiai nepriimtiną.

V — Apeliacinis skundas: reikalavimai ir apeliacinio skundo pagrindai

23. 2003 m. gruodžio 22 d. AIT pateikė apeliacinį skundą dėl 2003 m. spalio 15 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo (penktoji kolegija) nutarties byloje T-288/02, *Asian Institute of Technology (AIT) prieš Europos Bendrijų Komisiją*.

24. AIT Teisingumo Teismo prašo

— panaikinti ginčijamą 2003 m. spalio 15 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo nutartį,

— perduoti bylą iš naujo nagrinėti Pirmosios instancijos teismui,

— nepatenkinus pirmiau nurodyto reikalavimo, pradėti žodinę proceso dalį,

— ir panaikinti 2002 m. vasario 22 arba 27 d. Komisijos sprendimą sudaryti tyrimo darbų sutartį su T. Lefèvre, pasivadinusiu *Center for Energy-Environment Research and Development* direktoriumi.

25. Reikalaudama panaikinti nutartį, AIT savo apeliacinį skundą grindžia iš esmės trimis apeliacinio skundo pagrindais. Pirma, AIT teigia, kad buvo padaryta procedūrinė klaida, nes Pirmosios instancijos teismas ieškinį atmetė kaip akivaizdžiai nepriimtiną. Antra, AIT tvirtina, kad nagrinėjant priimtinumo pagal EB 230 straipsnio 4 dalį klausimą, buvo padaryta vertinimo klaida. Trečia, AIT, be to, nurodo Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintų teisių pažeidimą.

VI — Dėl reikalavimo, susijusio su nutarties panaikinimu

A — *Pirmasis apeliacinio skundo pagrindas*

1. Šalių argumentai

a) AIT

26. AIT savo reikalavimą panaikinti ginčijamą nutartį grindžia trimis apeliacinio skundo pagrindais.

27. Pirmiausia AIT savo apeliacinį skundą grindžia procedūrinėmis klaidomis. Pirmosios instancijos teismas AIT ieškinį byloje T-288/02 atmetė kaip akivaizdžiai nepriimtiną, pasirėmęs savo Procedūros reglamento 111 straipsniu. Akivaizdus nepriimtinumas gali būti taikomas tik proceso pradžioje, bet jokiu būdu ne vėliau, kai imamasi tyrimo priemonių. Tačiau, jeigu ieškinys nėra akivaizdžiai nepriimtinas ir tai nustatoma tik pateikus įrodymus, jam taikomas Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 113 straipsnis, o ne 111 straipsnis. Neakivaizdaus nepriimtinumo atveju užtikrinama, kad klausimas dėl bylos nagrinėjimo be žodinės proceso dalies priklauso Pirmosios instancijos teismo diskrecijai, priešingai nei Procedūros reglamento 111 straipsnyje nurodytu atveju, kai žodinė proceso dalis automatiškai atkrinta. Nagrinėjamu atveju Pirmosios instancijos teismas akivaizdų nepriimtinumą susiejo su vėlesnėmis tyrimo priemonėmis ir taip iš ginančio savo teises asmens atėmė teisę būti išklausytam žodžiu.

b) Komisija

28. Komisijos nuomone, pirmasis apeliacinio skundo pagrindas yra nepagrįstas. Ji atkreipia dėmesį ypač į tai, kad prieštaravimas dėl nepriimtinumo buvo pareikštas jos atsiliepime į ieškinį. Beje, AIT savo dublike pateikė ilgus išvedžiojimus, susijusius su pateiktais dokumentais. Be to, akivaizdus ieškinio nepriimtinumas išplaukia ne iš 2003 m. liepos mėn. Komisijos pateiktų dokumentų, o iš atsiliepimo į ieškinį ir prie jo pridėtų dokumentų.

2. Vertinimas

29. Vertinant pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą, kuriame kalbama apie teisiniu požiūriu teisingą Procedūros reglamento 111 straipsnio taikymą, reikia atskleisti šios nuostatos prasmę pirmiausia remiantis jos tekstu.

30. Šiuo atveju svarbiausias dalykas yra termino „akivaizdus“ prasmė. Šis detalesnis nepriimtinumo kvalifikavimas gali turėti dvi reikšmes. Pirma, formaliai suprantant jis gali būti aiškinamas kaip reiškiantis, kad nepriimtinumas yra toks, jog jis akivaizdžiai, galbūt net iš pirmo žvilgsnio egzistuoja. Kita vertus, terminas „akivaizdus“ galėtų būti suprantamas kaip „labai stiprus“ arba „ryškus“ – tai patvirtina ir kai kurios kitos kalbinės versijos. Taigi apibrėžimas tuomet galėtų būti paremtas materialiais metmenimis ta prasme, kad taip būtų apibrėžti aiškūs neabejotini atvejai.

31. Kadangi Procedūros reglamento 111 straipsnio tekstas gali būti aiškinamas abiem reikšmėmis, toliau reikia išnagrinėti šios nuostatos atsiradimo istoriją.

32. Siekiant pavaizduoti istorinę raidą, reikia grįžti į laikus prieš Pirmosios instancijos teismo įsteigimą, nes jau pirmajame 1991 m.

Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamente buvo iš esmės taip pat suformuluota nuostata. Turinio atžvilgiu ji atitiko 1991 m. Teisingumo Teismo procedūros reglamento [2] 92 straipsnio 1 dalį.

33. Kadangi šiame procese nagrinėjama nuostata buvo kuriama paraleliai Teisingumo Teismo procedūros reglamento 92 straipsnio 1 daliai, čia reikėtų pateikti prieš tai galiojusios redakcijos, t. y. bendros ankstesnės nuostatos, įtvirtintos Europos Bendrijų Teisingumo Teismo procedūros reglamento pakeitimuose [3], padarytuose 1979 m. rugsėjo 12 d. [4], tekstą:

„Jeigu Teisingumo Teismas akivaizdžiai neturi jurisdikcijos nagrinėti jam pagal 38 straipsnio 1 dalį pateikto ieškinio, jis gali motyvuota nutartimi atmesti šį ieškinį kaip nepriimtiną. Toks sprendimas gali būti priimtas dar prieš perduodant ieškinį atsakovui." (Neoficialus vertimas)

34. Iš šios nuostatos aiškiai matyti, kad sprendimas nutarties forma dėl nepriimtinumo, net jeigu jis ir akivaizdus, yra tik teisė, bet ne pareiga. Be to, iš šios nuostatos teksto galima daryti išvadą, kad toks sprendimas galėjo būti priimtas taip pat ir ankstyvoje proceso stadijoje. Pareigos tai daryti nebuvo.

35. Vėlesnėse Teisingumo Teismo, taip pat ir Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamentų redakcijose ši pagrindinė mintis buvo tęsiama, tačiau buvo vartojama bendresnė formuluotė. Šios redakcijos leidžia priimti sprendimą nesiimant jokių kitų veiksmų nagrinėjamoje byloje.

36. Procedūros reglamentai (o tai galioja ir pirminei, ir šiuo atveju taikytinai redakcijoms) nenustato detalesnio reglamentavimo, kurioje proceso stadijoje gali būti priimta tokia nutartis dėl akivaizdaus nepriimtinumo.

37. Tačiau iš teksto ir atsiradimo istorijos galima daryti išvadą, kad galimybė priimti sprendimą nutarties forma ankstyvoje proceso stadijoje padeda paspartinti procesą. Tokiais atvejais gali būti atsisakoma įprastinio proceso ir taikomas sutrumpintas procesas. Pareigos tai daryti nėra.

2 — 1991 m. pirminės redakcijos 92 straipsnio 1 dalyje (1991 m. gegužės 15 d. Europos Bendrijų Teisingumo Teismo procedūros reglamento pakeitimai), OL L 176, p. 1, buvo nustatyta: „Jeigu Teisingumo Teismas akivaizdžiai neturi jurisdikcijos nagrinėti ieškinio arba jeigu ieškinys yra akivaizdžiai nepriimtinas, išklausęs generalinį advokatą, Teisingumo Teismas gali motyvuota nutartimi ir nesiimdamas jokių kitų veiksmų nagrinėjamoje byloje priimti sprendimą dėl šio ieškinio." (Neoficialus vertimas)

3 — Jais buvo pakeistas 1959 m. Europos Bendrijų Teisingumo Teismo procedūros reglamentas (OL 18, 1959, p. 349).

4 — OL L 238, 1979, p. 1.

38. Tačiau Procedūros reglamente nenurodytos ir kitos sąlygos, kurioms esant nutartis gali būti grindžiama 111 straipsniu.

39. Nors ligšiolinė Teisingumo Teismo praktika neturi aiškių precedentų, joje yra nuorodų į Procedūros reglamento 111 straipsnio aiškinimą.

40. Tačiau iš Teisingumo Teismo sprendimo apeliaciniame procese byloje *Alexopoulou*, kuri, tiesa, susijusi su akivaizdžiu nepagrįstumu, galima išvesti ryškų požymį, patvirtinantį, kad Teisingumo Teismas remiasi materialiais metmenimis [5].

41. Šiame sprendime Teisingumo Teismas nurodė, kad, sprendžiant akivaizdumo klausimą, svarbus būtent nukrypimo nuo ligšiolinės teismų praktikos laipsnis. Šią pagrindinę mintį, nors ji ir išsakyta sprendžiant nepagrįstumo klausimą, galima taikyti taip pat ir nepriimtinumui. Tai reikštų, kad tokiu atveju yra svarbus nukrypimo nuo Bendrijos teisės reikalaujamų sąlygų laipsnis.

5 — 1999 m. liepos 1 d. Sprendimas *Alexopoulou prieš Komisiją* (C-155/98 P, Rink. p. I-4069, 13 punktas).

42. Tai, kad Teisingumo Teismas taip pat ir nepriimtinumo atžvilgiu labiau linksta prie materialių metmenų, rodo byla *Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi*.

43. Šiame apeliaciniame procese Teisingumo Teismas nagrinėjo ne tai, kada Pirmosios instancijos teismas priėmė savo Procedūros reglamento 111 straipsniu pagrįstą nutartį, o tai, ar buvo laikytasi šioje nuostatoje įtvirtinto reikalavimo išklausyti generalinį advokatą [6].

44. Tačiau, kaip rodo su šiuo procesu susijęs procesas Pirmosios instancijos teisme [7], Pirmosios instancijos teismas taip nusprendė priimdamas nutartį pagal Procedūros reglamento 111 straipsnį tik po to, kai paprašė šalių pateikti paaiškinimus.

45. Taip pat ir procese Pirmosios instancijos teisme, kuris buvo pagrindas apeliaciniame procese byloje *Infrisa* [8], prieš priimdamas nutartį pagal Procedūros reglamento 111 straipsnį, Pirmosios instancijos teismas pateikė šalims klausimą [9].

6 — 2002 m. liepos 18 d. Nutartis byloje C-136/01 P (*Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi prieš Atominės energijos bendriją*, Rink. p. I-6565, 17 ir paskesni punktai).

7 — 2001 m. sausio 17 d. Pirmosios instancijos teismo nutartis byloje T-124/99 (*Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi prieš Komisiją*, Rink. p. II-53).

8 — 1999 m. spalio 14 d. Nutartis byloje C-437/98 P (*Infrisa prieš Komisiją*, Rink. p. I-7145).

9 — 1998 m. rugsėjo 15 d. Pirmosios instancijos teismo nutartis byloje T-136/95 (*Industria del Frio Auxiliar Conservera prieš Komisiją*, Rink. p. II-3301).

46. Tačiau, net jei būtų remiamasi formaliais metmenimis, t. y. atsižvelgiama į procesinę situaciją, Procedūros reglamento 111 straipsnis vis dėlto apima šiame procese nagrinėjamą Pirmosios instancijos teismo veiksmą.

47. Kaip buvo nurodyta anksčiau, iš šiuo atveju taikytinos Procedūros reglamento redakcijos negalima daryti išvados, kad sprendžiant akivaizdaus nepriimtinumo klausimą turi būti atsižvelgiama tik į pirmąjį dokumentą, t. y. tik į ieškinį.

48. Šiame kontekste kyla klausimas, ar ėmimasis proceso organizavimo priemonių Procedūros reglamento 64 straipsnio prasme neprieštarauja 111 straipsnio taikymui. Tačiau nei iš sąlygų apie tokias priemones, nei iš sąlygų apie sprendimų pagal 111 straipsnį priėmimą negalima daryti išvados apie tokį išskyrimą.

49. Iš 64 straipsnio 1 dalyje nustatyto tikslo, kad proceso organizavimo priemonės, be kita ko, turi užtikrinti bylų parengimą nagrinėjimui, ir iš aplinkybės, kad nenumatyta jokių apribojimų tam tikrų kategorijų sprendimams, išplaukia, jog proceso organizavimo priemonės gali būti naudojamos ir rengiant bylas nagrinėjimui pagal Procedūros reglamento 111 straipsnį.

50. 64 straipsnio 2 dalies c punktas tai konkretina tiek, kiek proceso organizavimo priemonėmis, be kita ko, siekiama aiškiai suformuluoti šalių reikalavimus, jų teisinius pagrindus ir argumentus, taip pat tarp jų iškilusio ginčo klausimus.

51. Kadangi Pirmosios instancijos teismas nutartį pagal Procedūros reglamento 111 straipsnį gali priimti ne tik prieš gaunant atsiliepimą į ieškinį, bet ir vėlesnėje stadijoje, būtų absurdiška Pirmosios instancijos teismui leisti pasyviai laukti tolesnio proceso, tačiau neleisti imtis proceso organizavimo priemonių.

52. Galiausiai tai reiškia, kad akivaizdumo kriterijus įvykdomas ne tik tuomet, kai tai matyti iš dokumentų, pateikiamų labai ankstyvoje proceso stadijoje. Taigi akivaizdumas gali būti taip pat ir tuomet, kai jis pastebimas ir vėlesnėje stadijoje, įskaitant atvejį, kai jis pastebimas iš tam tikrų dokumentų, pateiktų po to, kai tai padaryti pareikalavo Pirmosios instancijos teismas.

53. Šioje byloje nagrinėjamame Pirmosios instancijos teismo procese teismas Komisijos pareikalavo pateikti kvietimo pateikti pasiūlymus tekstą, subsidijų teikimą pagal *Asia-*

Invest programą reglamentuojančius teisės aktus ir visą CEERD pasiūlymą.

54. Tiksliau sakant, kalbama apie ieškinio papildymą, nes dalis šių dokumentų jau buvo pridėti prie ieškinio.

55. Todėl nebereikia toliau nagrinėti klausimo, kas matyti jau iš paties ieškinio ir ar buvo reikalingas būtent tokio turinio Pirmosios instancijos teismo prašymas. Šis klausimas bet kuriuo atveju neprieštarauja Procedūros reglamento 111 straipsnio taikymui.

56. Pagal Procedūros reglamento 64 straipsnį pateiktas prašymas atitinka teisingą teismo elgesį, kuriame, be to, taip pat slypi rungtyniškumo elementas.

57. Jeigu AIT kaltina būtent tuo, kad nebuvo vykdoma žodinė proceso dalis, šiuo klausimu pastebėtina, jog Procedūros reglamento 111 straipsnis nenumato, kad tokia proceso dalis turi būti vykdoma. Be to, proceso rungtyniškumo principo gali būti laikomasi ir be žodinės proceso dalies. Tai būtent rodo Pirmosios instancijos teismo veiksmai ginčijamame procese, kuriame šio principo buvo laikytasi rašytiniu būdu. Todėl Pirmosios instancijos teismas paprašė AIT pateikti savo pastabas dėl atskirų klausimų, ypač dėl nepriimtinumo. Tuo pasinaudojo taip pat ir AIT. AIT buvo ne tik suteikta galimybė išreikšti savo požiūrį, ji šia galimybe ir pasinaudojo.

58. Tačiau, kai AIT nurodo, jog Pirmosios instancijos teismas turėjo veikti pagal Procedūros reglamento 113 straipsnį, neįvertinama tai, kad ši nuostata negarantuoja žodinės proceso dalies; iš joje esančios nuorodos į Procedūros reglamento 114 straipsnio 3 ir 4 dalis išplaukia, kad Pirmosios instancijos teismas gali atsisakyti žodinės proceso dalies.

59. Kadangi Pirmosios instancijos teismas sprendimą jau galėjo priimti remdamasis jam pateiktais dokumentais, o žodinė proceso dalis nebūtų turėjusi jokios prasmės, neturėtų būti reiškiamos pretenzijos dėl Pirmosios instancijos teismo veiksmų, skirtų priimti sprendimus pagal Procedūros reglamento 111 straipsnį.

60. Atsižvelgiant į tai, taikydamas savo Procedūros reglamentą, Pirmosios instancijos teismas nepadarė jokios teisės klaidos.

61. Todėl pirmasis apeliacinio skundo pagrindas yra nepagrįstas.

B — *Antrasis apeliacinio skundo pagrindas*

1. Šalių argumentai

a) AIT

62. Kaip antrąjį apeliacinio skundo pagrindą AIT nurodo vertinimo klaidą nagrinėjant priimtinumą EB 230 straipsnio 4 dalies atžvilgiu. Ji nurodo, kad Pirmosios instancijos teismas savo sprendimą teisiniu požiūriu klaidingai pagrindė Teisingumo Teismo sprendimo *IBM prieš Komisiją* 9 punktu.

63. Kadangi sprendimas sudaryti sutartį nebuvo skirtas AIT, Pirmosios instancijos teismas turėjo taikyti sprendimo *Plaumann* kriterijų su išlygomis, kurias Teisingumo Teismas nustatė šiame sprendime, kad EB sutarties 173 straipsnis (dabar — EB 230 straipsnio 4 dalis) būtų aiškinamas ne taip siaurai. CEERD/FIHRD, su kuriuo Komisija sudarė sutartį, yra CEERD/AIT konkurentas, be to, nesąžiningas konkurentas. Tai, kad Komisija paskyrė sutartį CEERD/FIHRD, o tai lėmė AIT konkurencinių pranašumų, išplaukiančių iš to, kad CEERD/AIT yra vienas jo skyrių, netekimą, daro esminę neigiamą įtaką AIT konkurencinei padėčiai. Ginčijamas sprendimas taip pat pažeidžia AIT teisę naudoti savo vardą ir logotipą CEERD, kuriais išskiriama jos padėtis, palyginti su visų kitų ūkio subjektų padėtimi. Sutartis, dėl kurios reiškiamos pretenzijos, yra tiesiogiai ir konkrečiai susijusi su AIT, nes ji, net ir tuo atveju, jei AIT nėra prekybos įmonė, daro esminę neigiamą įtaką *jos* konkurencinei padėčiai. AIT nepasinaudojo savo procesinėmis teisėmis, išplaukiančiomis iš kvietimo pateikti pasiūlymus. Be to, antroji 2002 m. sudaryta sutartis tik pratęsia 2000 m. sudarytą sutartį.

b) Komisija

64. Komisija mano, kad antrasis apeliacinio skundo pagrindas kaip naujas teisinis pagrindas yra nepriimtinas, nes AIT šių argumentų Pirmosios instancijos teisme nebuvo pateikusi.

65. Tačiau bet kuriuo atveju antrasis apeliacinio skundo pagrindas yra nepagrįstas. Aplinkybė, kad sutarties sudarymas su CEERD/FIHRD turėjo neigiamos įtakos AIT konkurencinei padėčiai, nepakankamai individualizuoja AIT atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką. Poveikį rinkos padėčiai daro ne Komisijos sprendimas, o tai, kad buvęs darbuotojas naudoja jos pavadinimą.

66. Argumentas, pagal kurį 2002 m. vasario 27 d. sudaryta sutartis tik pratęsia 2000 m. liepos 4 d. su AIT sudarytą sutartį, neturi jokio pagrindo, nes abi sutartys viena su kita visiškai nesusijusios. Tai rodo įvairios aplinkybės, pavyzdžiui, vykdytos atskiros procedūros ir kitas antrojo kvietimo pateikti pasiūlymus objektas.

67. Dėl sprendimu *Codorniu* grindžiamo argumento Komisija pažymi, kad su CEERD sudaryta sutartis iš AIT neatima pavadinimo CEERD. Be to, sutartis jau yra pasibaigusi. Dėl T. Lefèvre veiksmų turi būti aiškinamasi Tailando teismuose.

2) Vertinimas

a) Priimtinumas

68. Dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo reikėtų nurodyti tai, kad juo Pirmosios instancijos teismo sprendimas skundžiamas dėl jo pagrindimo. AIT pateikti argumentai susiję su Pirmosios instancijos teismo pateiktu EB 230 straipsnio 4 dalies aiškinimu. Tačiau tokie apeliacinio skundo pagrindai, susiję su teisiniu Pirmosios instancijos teismo veiksmų vertinimu, pagal savo pobūdį yra nauji, nes Pirmosios instancijos teisme jie išvis negalėjo būti pateikti.

69. Taigi antrasis apeliacinio skundo pagrindas yra nepriimtinas.

b) Pagrįstumas

70. Dėl AIT kaltinimo, kad Pirmosios instancijos teismas savo nutarties 27 punkte nepagrįstai remiasi Teisingumo Teismo sprendimu *IBM* [10], pažymėtina, jog ši nuoroda yra netinkama dėl savo teisinės esmės.

71. Kadangi minėtas sprendimas buvo susijęs su kelių pakopų procedūros veiksmais, buvo sprendžiamas klausimas, kuri iš Komisijos priemonių yra aktas, kurį galima užginčyti.

72. Tačiau kita 27 punkte nurodyta teismų praktika, kuria turi būti įrodyta nuolatinė Teisingumo Teismo praktika, pasirodo tin-

10 — 1981 m. lapkričio 11 d. Sprendimas *IBM prieš Komisiją* (60/81, Rink. p. 2639).

kamesnė tiek, kiek ji iš esmės išreiškia šią teisės normą:

„Fiziniai ir juridiniai asmenys pagal Sutarties 173 straipsnio 4 dalį gali apskųsti tik tokius aktus, kurie turi teisiškai privalomą poveikį ir pažeidžia tų asmenų interesus labai pakeisdami jų teisinę padėtį."

73. Toliau reikia patikrinti, ar nutarties 28–30 punktuose pateiktas Pirmosios instancijos teismo teisinis argumentavimas yra teisingas. Tačiau šiame apeliaciniame procese nereikia nagrinėti faktinių aplinkybių, susijusių su įvairiais dokumentais.

74. Pirmosios instancijos teismo 30 punkte pateiktas vertinimas, kad Komisijos priimtas sprendimas buvo skirtas CEERD/FIHRD, teisiniu požiūriu yra teisingas.

75. Reikia išnagrinėti, ar teisingas Pirmosios instancijos teismo vertinimas, pagal kurį sprendimas AIT atžvilgiu neįvykdo sąlygos, kad jis turi turėti teisiškai privalomą poveikį ir pažeisti AIT interesus labai pakeisdamas jos teisinę padėtį.

76. Pateikdamas savo argumentus šiuo klausimu, AIT nurodo nemažai Pirmosios instancijos teismo ir Teisingumo Teismo sprendimų.

77. Pirma, *AIT* pagrindžia savo nuomonę tuo, kad Pirmosios instancijos teismo sprendimas sujungtose bylose *Metropole télévision ir kt.* [11] reikalavo kitokio nagrinėjamo ginčo vertinimo. Dėl to pažymėtina, kad aname procese buvo kalbama apie trečiuosius asmenis, kurie administraciniame procese, būtent konkurencijos teisės srityje, turi tam tikras procesines teises [12]. Aname procese Komisijos sprendimas turėjo įtakos konkurencinei padėčiai.

78. Be to, AIT savo nuomonę pagrindžia Pirmosios instancijos teismo sprendimu *Kruidvat* [13]. Nors ir tiesa, kad aplinkybė, jog ieškovas nedalyvavo Komisijos vykdytoje procedūroje, pati savaime nesąlygoja ieškinio nepriimtinumo [14], Pirmosios instancijos teismas tame savo sprendime taip pat pabrėžė, jog tam, kad atsirastų teisė pareikšti ieškinį, nepakanka vien to, kad ieškovas konkuruoja su trečiaisiais asmenimis. Panašiai kaip tame procese, šiuo atveju nėra jokio skirtumo tarp AIT ir daugelio kitų ūkio subjektų gretimoje rinkoje [15].

11 — 1996 m. liepos 11 d. Sprendimas sujungtose bylose *Metropole télévision ir kt. prieš Komisiją* (T-528/93, T-542/93, T-543/93 ir T-546/93, Rink. p. II-649).

12 — 62 punktas.

13 — 1996 m. gruodžio 12 d. Sprendimas *BVBA Kruidvat prieš Komisiją* (T-87/92, Rink. p. II-1931).

14 — 67 punktas.

15 — 70 punktas.

79. Toliau AIT bando įrodyti teisinį nutarties klaidingumą, remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu *Codorniu*.

80. Vienintelė matoma paralelė yra tai, kad ir toje byloje buvo kalbama apie pavadinimo apsaugą. Skirtingai nuo anos bylos, joje į „vardų teisę" tariamai įsikišo Bendrijos institucija, o ne tretysis asmuo, kaip nagrinėjamu atveju. Tačiau netgi AIT nemano, kad Komisijos sprendimas turi įsikišimo į „vardų teisę" poveikį.

81. AIT nurodytas sprendimas *Cook* [16] nuo šioje byloje sprendžiamo ginčo skiriasi tuo, kad jame kalbama apie pagalbos procedūrą, kuriai taikomi specialūs teisės aktai, susiję su trečiųjų įmonių teisine padėtimi.

82. Sprendimas *Groupement des agences de voyages* [17], kuriuo galiausiai pasirėmė AIT, taip pat menkai galėjo pagrįsti argumentavimą, kad Pirmosios instancijos teismas teisiniu požiūriu klaidingai įvertino teisę pareikšti ieškinį, nes „groupement" teisė pareikšti ieškinį nebuvo pripažinta būtent dėl to, kad ji nedalyvavo konkurse [18]. Tačiau agentūrų asociacijai, kuri konkurse dalyvavo, teisė pareikšti ieškinį buvo pripažinta [19].

83. Todėl antrasis apeliacinio skundo pagrindas yra nepagrįstas.

C — *Trečiasis apeliacinio skundo pagrindas*

1) Šalių argumentai

a) AIT

84. Papildomai kaip trečiąjį apeliacinio skundo pagrindą AIT nurodo savo teisės į veiksmingą teisinę gynybą, kurią užtikrina Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnis, pažeidimą. Be to, AIT teigia, kad buvo pažeistos jos autoriaus teisės, kurias garantuoja chartijos 17 straipsnio 2 dalis. Galiausiai trečiosios valstybės neturi

16 — 1993 m. gegužės 19 d. Sprendimas *William Cook prieš Komisiją* (C-198/91, Rink. p. I-2487).

17 — 1982 m. spalio 28 d. Sprendimas *Groupement des agences de voyages prieš Komisiją* (135/81, Rink. p. 3799).

18 — 7 punktas.

19 — 13 punktas.

pareigos sukurti veiksmingą teisinę gynybą, todėl esminis pagrindas nesuteikti teisės pareikšti ieškinį sprendime *Unión de Pequeños Agricultores* [20] šiuo atveju netaikytinas.

b) Komisija

85. Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad AIT neįrodė, jog iš jos buvo atimta teisė į veiksmingą teisinę gynybą, nes AIT galėjo teisinės apsaugos kreiptis Tailande. Galiausiai AIT nepateikdama įrodymų teigia, kad nacionalinės teisinės gynybos priemonės yra neveiksmingos. Be to, tai reikštų, kad asmenų iš trečiųjų valstybių, kuriose nėra veiksmingos teisinės apsaugos, padėtis būtų geresnė nei asmenų padėtis ES, kur tokia pareiga galioja.

2) Vertinimas

86. Apeliantas savo apeliaciniame skunde taip pat teigia, kad Pirmosios instancijos teismas pažeidė teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir jo autoriaus teises.

87. Nagrinėjamu atveju šių teisių pažeidimas buvo pagrįstas Pagrindinių teisių chartijos pažeidimu. Kadangi chartija neturi teisiškai privalomo pobūdžio, ja nesirėmė ir Pirmosios instancijos teismas.

88. Bet kuriuo atveju kaip teisinis veiksmingos teisinės gynybos reikalavimo pagrindas galėjo būti nagrinėjami iš Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos išplaukiantys reikalavimai, kurie yra privalomi ir Bendrijos institucijoms, įskaitant Pirmosios instancijos teismą. Tačiau toks argumentas nebuvo pateiktas.

89. Todėl trečiasis apeliacinio skundo pagrindas yra nepagrįstas.

VII — Dėl kitų reikalavimų

A — *Šalių argumentai*

90. AIT tvirtina, kad CEERD/FIHRD neturi teisinio subjektiškumo. Todėl Komisija pažeidė būtent *Asia-Invest* programos „Guide-

20 — 2002 m. liepos 25 d. Sprendimas *Unión de Pequeños Agricultores prieš Tarybą* (C-50/00 P, Rink. p. I-6677).

lines for applicants“ 2 punkto 2 dalyje įtvirtintą gero administravimo principą, pagal kurį sutartys gali būti sudaromos tik su tokiomis institucijomis, kurios pagal atitinkamos nacionalinės teisės normas turi teisinį subjektiškumą ir kurių įstatai (nuostatai) buvo patikrinti.

93. Be to, AIT neįrodė, kad Komisija nepatikrino, ar egzistavo sąlygos teisingam sutarties sudarymui.

94. Apskritai AIT negalėjo įrodyti, kad Komisija pažeidė gero administravimo principą. Todėl šie kiti reikalavimai turi būti atmesti kaip nepagrįsti.

91. *Komisijos* nuomone, FIHRD yra juridinis asmuo. Tai, kad CEERD yra FIHRD padalinys, sutarties šalių padėties nekeičia. Šiuo atveju kalbama apie AIT, FIHRD ir T. Lefèvre problemą. Be to, Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad anuliuodami sutartį Bendrijos teismai negalėtų nutraukti pavadinimų vartojimo.

VIII — Bylinėjimosi išlaidos

B — *Vertinimas*

95. Teisingumo Teismo procedūros reglamento 122 straipsnio pirmoji pastraipa nustato, kad jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas. Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal Procedūros reglamento 118 straipsnį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas iš AIT ir pastaroji pralaimėjo bylą, ji turi jas padengti.

92. Kaip matyti jau iš Pirmosios instancijos teismui pateiktų dokumentų, institucija, su kuria Komisija sudarė sutartį, t. y. FIHRD, turi reikalaujamą teisinį subjektiškumą. Šiuo atveju CEERD teisinis statusas, atskirai paėmus, nėra svarbus.

IX — Išvada

96. Remdamasi prieš tai išdėstytomis aplinkybėmis, siūlau Teisingumo Teismui priimti tokį sprendimą:

1. Atmesti apeliacinį skundą.

2. Priteisti iš AIT bylinėjimosi išlaidas.